

ЗВЯЗДА

Орган ЦКіМККП(б)ЦВКіСНКБССР

№ 20 (5694) 26 студзеня 1937 г. аўторак ЦАНА 10 КАП.

С Ё Н Н Я У Н У М А Р Ы :

Працэс антысавецкага трацкіскага цэнтру (2 і 3 стар.).

Працяг допыту падушнага Пятакова.

Допыт падушных Радека, Сакольніківа, Сэрэбракова

Допыт сведак Бухарцева і Ромка.

Дэвінік рашэння па ісправіні 25 студзеня.

Артунулы: Перадавы — Гандляры радзімай Беларусі — Іх праграма (а змалюе суд). Каты кемерфаскіх рабочых. (4 стар.).

Знішчыць з твару зямлі здрадніцкі радзімы — такое патрабаванне ўсяго народу, — выдзірае працоўных Савецкай Беларусі на працэсе антысавецкага трацкіскага цэнтру (1 і 4 стар.).

Ваенна-фашысцкі мячэж у Іспаніі. (1 стар.).

Аб невыкананні бабруйскага лесакамінатам Наркамлеса СССР пастановы СНК СССР ад 13 кастрычніка 1936 г. «Аб эканоміі электраэнергіі» — пастанова ўпаўнаважанага Камітэі Савецкага Кантроля пры СНК СССР па Беларускай ССР. (1 стар.).

ГАНДЛЯРЫ РАДЗІМАЙ

На лаву падушных у Окцябрскай зале Дома саюзаў сядзіць група полых здрадніцкіх радзімы. Выстрасны, дэраваны голасы професара па кафедры псіхалогіі дае паказанні Пятакоў. Яго змяняе п'яніца, пада-разважыў Радек. З вуснаў здрадніцкага сачыцца, як гной, жудасны расказ аб іхніх гандляраў радзімай.

Ціжка знайсці ў гісторыі чалавечтва падобныя прыклады п'янічанага, подлага здрадніцтва сваёй краіны. Тэлеграфны, які мяняў, як палачка, адных буржуазных гаспадароў на другіх, — малыя дзеці ў параўнанні з трацкістамі. Верасцы, якія карысталіся ўсёснай апазмозай немцаў, каб раздзіць Парыжскую Комуны, выглядаюць шчырачымі ў параўнанні з гэтай агравай азіяцкай здрадніцкай вайцеў. Калчак, Дэвінін, Юзэніч — і тыя мелі акулосны слав «белую іву» радзімы, мару аб «саўзнай і непадзельнай» памешчыцка-капіталістычнай Расіі, кіруюмай штыком і бізном генеральскай дыктатуры. Наваг у фашыстаў — і ў тых ёсць свой фашысцкі нацыяналізм. Але ніжэй іх усіх сканіліся ў страшным здрадніцтва сваёй краіне трацкістычныя выражкі.

Дзевятнаццаць год назад рабочы клас СССР узяў уладу ў свае рукі, каб пабудавалі сацыялістычнае грамадства. Ён перамог над кіраўніцтвам большэвіцкай партыі. Супроць большэвіцкай Троцкі амагася амаль на працягу ўсяго свайго жыцця. Зіноўф і Каменеву здрадніцкі партыі і рабочаму класу ў дні працэсінскай вайцеў. Радек і Пятакоў у пачатку ліні брэскага міру штурхалі краіну на правакапінную авантуру і з'яўлялі, што яны гатовы пайсці на «мчычасьць утраты савецкай улады». Калі наша краіна, пад першым кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна, пайшла на шляху будаўніцтва сацыялізма, трацкіска-зіноўфская банда крычала на ўвесь свет: «Назад! Нельга пабудавалі сацыялізм у нашай краіне. Не смеце!» Партыя разарвала гэта трацкіска-зіноўфскі блок. Зараз працоўныя СССР завяршылі ў асноўным пабудову сацыялізма ў нашай краіне.

Па меры безупынага росту набярэцкі нашай сацыялістычнай радзімы ўзрастае злоба трацкіскага рэстаўратараў капіталізма. Яны не маглі разічыцца на якую-тамі былі падтрыманне народаў Савецкага Саюза. Глыбокае прэзрэнне да народных мас ігнараванні, якія не мелі найменшай апыры ў месях. Ізаляванні, абодзбенні, яны пайшлі на шляху тэруру, шпіянажу і дыверсіі.

У палівах зноўных нямецкіх бінак школьнік Шестоў прывозіць з Берліна пісьмовыя дырэктывы Троцкага: «Страляць у кіраўніцка большэвіцкай партыі і савецкага ўрада. Трацкіска-зіноўфскі блок спынаецца выказаць гэтую дырэктыву. Зіноўф абвешчае справу свайго, зіноўфскага, «гонару» забіць тав. Кірава. Трацкіска антысавецкі контр арганізацыя замах на жыццё тав. Молатава.

Адін тэрарыстычны акт удаўся трацкіскамі забойцамі: здрадніцкай куляй прабіта найдаражэйшая галава Сяргея Міронавіча Кірава. Троцкі таропыць забойцаў: «Страляйце хутчэй і болей! Трацкіскай контр падрываўбае «кааператываны тэрарыстычны акт» — забойства палы групы кіраўніцка партыі і ўрада. Але гэта толькі «першы варыянт», як гаворыць Троцкі, яго шляху да ўлады. Другі, на думку трацкістаў, найбольш паўны варыянт — выклікаць вайну, дамагчыся ваеннага пераможства СССР у вайну вайны з Германіяй і Японіяй. А каб выклікаць вайну, трэба адчыніць вароты ў СССР фашысцкім інтэрвентам, трэба гарантаваць ім дапамогу зброй, трэба актывна садзейнічаць ім шпіянажам і дыверсіям. Трацкіска «творыць» аб неапраўданасці пабудовы сацыялізма ў адной краіне развіваецца да свайго логічнага канца — неабходнасці звяржэння сацыялізма пры дапамоце фашысцкай інтэрвенцыі.

За «творыняй» ідуць справы. Троцкі вядзе перагаворы і затым заключае пакіненне з нямецкім Гітлера — Гесам, фашысцкім тэарэтыкам ізданіальных за-

хватаў, кіраўніком асобай разведвальнай службы германскай фашысцкай партыі, правай рукой — «Фюрера» па арганізацыі буйных палітычных авантур. Абодва, дастойныя адзін аднаму, дагаварваліся бакі вліі бессаромны торг аб куплі-продажы тэрыторыі, свабоды і незалежнасці Савецкага Саюза. Германскаму фашызму, па дагавору Троцкага — Геса, аддавалася Украіна — краіна, багатая хлебам, вугалем і металам. Яна павінна была стаць, як пачыта прывалі Радек і Пятакоў, германскай калоніяй, а украінскі народ — каланіяльным рабом фашысцкіх генерал-губернатораў. Быўнеючая, эканамічна зброжана пасля гаспадарання германскіх акупантаў у 1918 годзе, Украіна аддавалася трацкістам на грабж і фашысцкае насілле, асуджана на голад, нацыяналізацыю прыгнечанне, на рожым расстраляў, шпыбені і канцэнтрацыйных лагераў. Запражана Троцкім Украінам германскім фашызмам была адобрана антысавецкім трацкіскай партыі ў СССР. Радек падмацоўваў палітычныя азелкі Троцкага а германскім фашызмам у сваіх асабістых гутарках у Маскве з вясным аташе — фашысцкім генералам ад дыверсіі.

З'яўляе з германскім фашызмам працэсінска, аднак, незастатковай для трацкіскай гандляроў радзімай. Яна заўважана з'яўляе з ваенна-фашысцкай Японіяй. Троцкі абвешчае аднаў ёй Прымор'е і Прыамур'е. Здраднік Сакольніку ў гутарцы з замежным паслом навіяраджаў ад імя трацкіскага цэнтру «судзінасьць» абвешчае, ланых Троцкім японцам. Неадрама так многа раз за апошнія два гады японска ваенныя прапарала прамацаць штыком, пі моцная савецкая граніца на Далёкім Усходзе, пі не час адарваць кавалак за кавалам тэяі вобласці, якія ўстаўляў Японія атаман бандыцкай аграі Троцкі. Нашыя героі-нараджэнцы і гурмыкі абраныя даўкаў-нараджэнцы землі сацыялістычнай радзімы, на якія пабіла амаж японска ваенныя. Раўненія байцы пісалі з лазарэта таварышу Сталіну: «Спаўшы зубы, а бізмейнай нянавісцю да ворагаў чалавечтва, напалачыць вайны, мы біліся за кожны вярток савецкай зямлі». Пяпер тэро-чырво-наармейцы даведваюцца, як Троцкі гандляваў іх крышэй, гандляваў абараняемай імі савецкай зямлі.

Не толькі асобнымі тэрарыстамі — усёй краінай гандлявалі трацкіскай здрадніцкі. Па дагавору з германскім фашызмам — аб гэтым дастаткова пачына расказаў Радек, — яны абавязаліся аднаў германскаму і японскаму капіталу фабрыкі і заводы, шахты і руднікі. Яны аддалі германскім капіталістам жалезную руду, марганец, нафту, зольта і лес. Яны прадавалі незалежнасць краіны, ідучы на ператварэнне СССР у калонія фашысцкай Германіяй. Яны гандлявалі народам Савецкага Саюза, як гандлююць прыгоннымі рабамі.

Пачуцці палкага абурэння і нянавісці ахватаюць працоўных нашай краіны, якія даведаліся аб тым, як подла гандлявалі трацкісты нашай зямлэй, нашай свабодай, нашай незалежнасцю.

Мы горача любім нашу ваякую сацыялістычную бацькаўшчыну. Зжраю ў краі нашай краіны звышні песня аб тым, што «родныя мы любім, берэжым, как ласковую мату». Над нашай маці-радымай хадзіць вагуміцца трацкіскай выразкі.

Любоў да радзімы — гэта магучы сіла, якая агутоўвае іматывыянальнае рэспубліку Савецкага Саюза. Нам дарога наша радзіма, кожны кавалак яе зямлі. Нашым сваяччым лозунгам, нашай сацыялістычнай заповедзю з'яўляюцца словы таварыша Сталіна: «... Сваёй зямлі, пі аднаго вяршка свайго зямлі не аддамо нікому».

Гандлявалі нашай радзімай мы нікому не дазволім. Суrowая рука савецкага праваудзудзіа базілітана пакарае полых трацкіскай здрадніцка сацыялістычнай бацькаўшчыне працоўных усёго свету.

(Перадавы артыкул «Правды» ад 25 студзеня).

ВАЕННА-ФАШЫСЦКІ МЯЦЕЖ У ІСПАНІІ СТАНОВІШЧА НА ФРАНТАХ

МАДРЫДСКІ ФРОНТ
ЛОНДАН (сталіна Англія). Рэспубліканскія войскі адбілі моцную атаку мяжэніцкаў у паўднёвым сектары мадрыдскага фронту. У сектарах Манклоа і Заходняй парка (на захадзе Мадрыда) рэспубліканскія войскі таксама далі адпор атакам мяжэніцкаў і палічылі свае пазіцыі контратакай.

ПАРЫЖ (сталіна Францыя), 24 студзеня. (БЕЛТА). Ва ўчастанні вярхоўным павеламленні Камітэта абароны Мадрыда гаворыцца, што ў раёне Аранхуса (на поўдні ад Мадрыда) мяжэнікі разгарнулі атаку на Куэста і на Райна. Атака адбіта. Артылерыя мяжэніцкаў бамбардывала сталіну і мост Сан-Фернандо.

ЛОНДАН (сталіна Англія), 24 студзеня. (БЕЛТА). Як паведавае друк, учора Мадрыд павярзеца наймацнейшаму з часу засады артылерыіскаму абстрэлу. Артылерыіскі абстрэл прыгарадаў Мадрыда цягнуўся некалькі гадзін.

Больш за ўсё паціраеў рабочы раён Залькас. Моцна пашкоджан будынак тэлефоннай стэцыі. Снарадамі пашкоджаны правалы, размарыроўчы штыт і некалькі пакоў. Суваж Мадрыда са знішчэннем светам была правана на поўдзінны. У будынку тэлефоннай стэцыі раўена 20 чалавек.

ПАРЫЖ (сталіна Францыя), 24 студзеня. (БЕЛТА). Як паведавае мадрыдскі карэспандэнт згештва Гаваз, у рэзультаты ўчарашняй бамбардывоўкі Мадрыда 5 чалавек забіты і 37 ранены. Матэрыяльныя страты вялікія.

ПАДУНЭВЫ ФРОНТ
ВАЛЕНСІЯ (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспанія, часова раздзінны ўрада), 24 студзеня. (БЕЛТА). Учора на святанні ў раёне Андухара (правінацы Хаен) дваццатая брыгада рэспубліканскіх войск разітоўна атакавала пазіцыі мяжэніцкаў да вёскі Лопера. Рэспубліканцы прымуцілі праціўніка адступіць на 4 км. і ўмацаваліся на занятых пазіцыях.

Здрадніцкая дзейнасць швейцарскіх трацкістаў у адносінах да іспанскага народу

ВЕНА (сталіна Аўстрыя), 22 студзеня. (БЕЛТА). Орган швейцарскай кампартыі «Фрэйхейт» у артыкуле пад загалоўкам «Выстрал у спіну змяночачага іспанскага народу» паведамае, што швейцарскія трацкісты — супругі Тальман зрабілі пездку ў Барселоне (Іспанія) і пасля звароту адтуль выступілі ў сацыял-дэмакратычнай швейцарскай газеце «Фолькэрхт» з палкэніцкімі артыкуламі супроць іспанскага

народу, урада і кампартыі. У гэтым артыкуле трацкіста Тальман дагаварываецца да нечужанага пацлебу на іспанскі народ, свідраваючы, што іспанскі ўрад быў самодла стварае ў Каталоні харчовыя пажкасы. «Фрэйхейт» падрэсцівае пры гэтым, што не гледзячы на пажкасы грамадзянскай вайны ў Іспаніі, не можа быць і гутаркі аб вострым недахопе прадуктаў у Барселоне.

Германскі друк аб працэсе антысавецкага трацкіскага цэнтру

БЕРЛІН (сталіна Германія), 24 студзеня. (БЕЛТА). Германскі друк не можа ўтоіць выдомай разубудзены і заматанай перад неабержымі абвешчаннямі, выстунаюці супроць членаў антысавецкага трацкіскага цэнтру. У адрозненне ад міжпалка прапса, на гэты раз германскія газеты не працяваюць самаўпаўнаважана раз-

візансці, выказваючыся ў больш асыярожным тоне аб працэсе, які зараз адбываецца. У сваім павеламленні германскае інфармацыйнае бюро, не прыночычы на сутнасці зместу абвінавачага акта, беспаспяхова прабуе ў разражона-історычным тоне яго абвергнуць.

ЗНИШЧИТЬ З ТВАРУ ЗЕМЛЮ ЗДРАДНИКАУ РАДЗІМЫ — ТАКОЕ ПАТРАБАВАННЕ УСЯГО НАРОДУ

СМЕРЦЬ БАНДИТАМ!

На заставах, у пагранічных атрадах БССР адбыліся мітынгі чырвонаармейцаў і камандараў-пагранічнікаў. Выступілішыя з прэзэрэннем гаварылі аб здрадніцкіх радзімы — полых трацкістах. Пагранічнікі ў адзін голас патрабуюць расстраляць чужы наёмных забойцаў.

Чырвонаармеец-пагранічнік тав. Бучкоў (атрад, якім камандуе палкоўнік Гаранін) гаварыць:

— З абвінавачага заключэння аб трацкіскай «паралельнай партыі» я даведзеўся, што трацкіскай бандацы Пятакоў, Радек і інш. мязраўшы дзейнічалі разам з нямецкай ахраркай, ставілі задачай патапіць нашу радзіму ў крыві. Яны хадзілі ператварыць нашу радзіму ў калонія германскага і японскага імперыялізма. Яны не спыняліся перад такімі страш-

НЯНАВІСЦЬ І АБУРЭННЕ

Двухтысячны мітынг на монскай швейнай фабрыцы «Кастрычнік» Буря гневу і абурэння ахаціла рабочых швейнай фабрыкі «Кастрычнік» (Менск), калі яны даведаліся аб подлай дзейнасці трацкіскага «паралельнага цэнтру». 24 студзеня ўвесь двухтысячны калектыў рабочых і служачых фабрыкі сабраўся ў клуб, каб выказаць сваю глыбокую нянавісць і прэзэрэнне гнусным здраднікам радзімы.

З інфармацыйна аб абвінаваччым заключэнні па справе Пятакова, Радека, Сакольніківа, Муралава і іншых і аб першым дні працэса выступіў сакратар парткома фабрыкі тав. Кінопкі.

На трыбуне рабочы-стаханавец тав. Каган.

Швейнай фабрыцы «Кастрычнік» — Герцыны Іспанскі народ, які змагаецца за сваю свабоду з фашысцкімі імперыялізмамі, адчувае на сябе ўсю подалу дзейнасць трохіх прэзэрэнных «попузаўцаў-трацкістаў, готых наёмных бандытаў і забойцаў. Ідушыца-Троцкі і яго подлая аграпа робушчы селыя здрадніцтва на франтах працоўнай барацьбы іспанскага народу. Але аберж-шпыені і дыверсант Троцкі праціўляе! Для ўсяго свету папер ясна, што працэсінска сабой трацкізм.

— Няма такой нізасці і гнуснасці, — гаворыць стаханавец Скібро, на акую не ішла-б трацкіска аграі. Трацкісты спарываюць з фашыстамі ў здрадніцтва, у крывавак дзейнацы, у страшнвнх алачыствах.

Азін за адным на трыбуне амянаюцца рабочыя і служачыя Сартыроўшчык Саланевіч, бібліятэкараша Ева Гардон, стаханавец, прафорг пеха тав. Бурштэйн, майстар скарняжызга пеха тав. Авібілдер, стаханавца Канчук, — усё яны з трыбуны мітынга выказваюць сваё глыбокае абурэнне, сваю нянавісць да асентаў Гестапа — Пятакова, Радека, Сакольніківа, Муралава, Ліўшыца і інш.

Бурнымі апаламентамі пакрывае двухтысячны мітынг працягваную стаханавцаў-ардэнаноскай тав. Кісель рэзалюцыю, у якой гаворыцца:

— У адказ на гнусную дзейнасць контррэвалюцыйнага трацкіскага цэнтру мы яшчэ больш узнінем рэвалюцыйную большэвіцкую пільнасць, яшчэ з большай перымырмысню будзем выкрываць і выкарчоўваць здрадніцка радзімы. Разам з працоўнымі ўсяго Савецкага Саюза мы яшчэ пачынаем агутоўваць вакол комуністычнай партыі, вакол нашата любімага правядра і роднага бацькі — вялікага Сталіна.

— Смерць трацкістам, фашысцкім бандытам, здраднікам сацыялістычнай радзімы, лакеям замежнага капіталу!

Няхай жыве комуністычная партыя! Няхай жыве вялікі правядра працоўных усёго свету таварыш Сталіні!

С. ГАЛКІН.
(Працяг ведгунаў на працэсе антысавецкага трацкіскага цэнтру гл. на 4 стар.).

АБ НЕВЫКАНАННІ БАБРУЙСКІМ ЛЕСАКАМІНАТАМ НАРКАМЛЕСА СССР ПАСТАНОВЫ СНК СССР АД 13 КАСТРЫЧНІКА 1936 ГОДА «АБ ЭКАНОМІІ ЭЛЕКТРАЭНЕРГІІ»

ПАСТАНОВА УПАУНАВАЖАНАГА КАМІТЭІ СОВЕЦКАГА КАНТРОЛЯ ПРЫ СНК СССР ПА БЕЛАРУСКОЙ ССР

23 студзеня 1937 г.

Дырэктар бабруйскага лесакаміната т. Зубрыцкі І. А. не ўставаў на камбінацыю норм расходу электраэнергіі і ласуеціў замест зніжэння пераход на 36 проц. супроць норм, устаноўленых пастановай Саўнарсама, таму што значная колькасць матэраў прапавала ўхаластную або з пашоўнай нагрузкай, безгаспадарча трацілася электраэнергія на асвятленне не перабудаваў сістэмы зароботнай платы і прамавання для стымулявання эканоміі электраэнергіі.

Дырэктару бабруйскага лесакаміната т. Зубрыцкаму І. А. за расчучыцельнасць у расходванні электраэнергіі і невыкананне пастановы СНК СССР ад 13 кастрычніка 1936 года «Аб эканоміі электраэнергіі» — абвясціць суровую вымову.

Прапанаваў т. Зубрыцкаму прыняць рашучыя меры да зніжэння выдатынай безгаспадарчасці ў электрагаспадарцы і аб рэзультатах паваломіць у іштатпазіцыйных тэрмі.

Упаўнаважаны НК пры СНК СССР па Беларускай ССР А. ЦІХОН.

СЕСІЯ АКАДЭМІІ НАВУК БССР

На пасяджэннях сесіі Акадэміі навук БССР 24 студзеня заслухоўваліся справядачы інстытутаў аб рабоце за 1936 год. Справадачы зрабілі дырэктары 15 інстытутаў Акадэміі навук.

Ранішнее і вачэрняе пасяджэнні 25 студзеня былі прысвечаны спрэчкам на дакладах інстытутаў. Выказаліся 27 чалавек: Шкастаў, Кедрэў-Зімін, Гаўсман, Замцін, Кулацін, Луб'яка, Матулайціс, прафесары Маркэў, Годнеў, Ермоленка, т. Бладыко, Зуеў і інш.

Выступіўшыя таварышы, азначаючы дасягненні ў дзейнасці Акадэміі навук БССР, у той-жа час падвергалі рэзкай крытыцы работу рэду інстытутаў — гісторыі, літаратуры мастацтва, філасофіі і т. д.

Нянавісцю і прэзэрэннем да здрадніцка радзімы гучалі ўсе выступленні на шматлюдным мітынгу рабочых, служачых і інжынерна-тэхнічных работнікаў менскага заводу імя Варашылава. НА ЗДЫМКУ: выступленне стаханавца заводу тав. Кітайчына на мітынг пасля чыткі матэрыялу аб працэсе антысавецкага трацкіскага цэнтру. Фото Я. Салавейчына.

Лінейная камп'юсерская машына ЦРТ-86-У-2

ПРАЦЭС АНТЫСОВЕЦКАГА ТРАЦКІСЦКАГА ЦЭНТРА

ВЯЧЭРНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ 23 СТУДЗЕНЯ

Працяг допыту падсуднага Пятакова

Вышынскі: Раскажыце аб вядомай вам канкрэтнай школьнай рабоце трацкісцкіх арганізацый.

Пятакоў: Школьная работа была разгорнута ў Беларусі, галоўным чынам, на лініі кокасавага прамісловасці.

Навабудовы кокасава печы ўвадаліся ў эксплуатацыю незабудаванымі, з-за тымчасовага абстаўлянцы, а частка на гэтых заводах, дзякуючы чаму велізарныя сумы, якія ўвадаліся ў кокасава прамісловасці, абсалютна не выкарыстоўваліся. З другога боку, пачаліся новыя кокасава батані.

Заходне-сібірская трацкісцкая група вела актыўную школьную работу ў вугальнай прамісловасці. Гэту работу вяду Пятакоў і яго група, галоўным чынам, на лініі стварэння пакараў у шахтах. На Кенігсбургімі хімічным камінаце атрымаліся ся ўвод у эксплуатацыю новабудованых аб'ектаў, сродкі расшліфаваны на другародных аб'ектах, і, такім чынам, велізарныя сумы пабудовы заходзіліся ўсё час у працэсе будаўніцтва.

Вышынскі: Норкін, Карпаў, Дробінін былі ў курсе гэтай справы?

Пятакоў: Так, яны былі ў курсе справы. У курсе справы былі, вядома, Мурашаў і Багуслаўскі.

На Урале школьная дзейнасць была скандаравана ў меднай прамісловасці і на уральскім ваганабудавальным заводзе.

У меднай прамісловасці справа звязалася з таму, каб перш за ўсё забяспечыць вытворчы матэрыял існуючых механічных заводаў.

Вышынскі: А хто персанальна школьную работу вёў?

Пятакоў: У асноўным гэту работу вёў Калегавы — кіраўнік «Уралсрэмдэлу» на дзяржаўна-трацкісцкім, затым пераходзіў на мяр дзяржаўна.

На механічным заводзе «Средуралмедствроа» начальнікам «Средуралмедствроа» Юліным, а затым Ільбарышам вядома школьную работу, якая заключалася ў расшліфванні сродкаў, недадзельных да канца будаўніцтва, стварэнні разнастайна хімічнай і металургічнай часткай вытворчасці, з-за тымчасова будаўніцтва рушні.

На уральскім ваганабудавальным заводзе пачаліся будаўніцтва трацкісцкіх Мер-ясін пакараў сродкі на непатрэбнае іхнаквашне матэрыялаў, абсталявання і інш. Я думаю, што к пачатку 1936 года там заходзілася ў амплісцкім становішчы матэрыялаў мільёнаў на 50.

Школьную работу ў хімічнай прамісловасці вядуць Ратайчак.

У аэртнай прамісловасці школьную работу вяду Ратайчак і Пушны пры ім непарарыўна ўзды. Тут існа сістэматычная перапраца прэктая, пастаяннае запаванне праектавання і тым самым запаванне будаўніцтва.

Вышынскі: Раскажыце аб вайтай дыверсійнай дзейнасці.

Пятакоў: Уласна, усё адбылася паводле нашых указанняў і на мяр, у прыватнасці. Установа давалася, але я не магу канкрэтна сказаць, што я даваў указанні зрабіць імяна такую-та і такую-та дыверсію.

Вышынскі: А пакант Кемерова не было так?

Пятакоў: Не, гэта таксама запаванне канкрэтна. Я папярэджваў паказанне Норкіна і зараз папярэджваў, што, у адпаведнасці з атрыманай мной устаноўкай Троцкага, я сказаў Норкіну, што, калі наступіць момант вайны, як вядома, Кемерова трэба будзе вывесці тым або іншым спосабам са строю.

Вышынскі: (зварачаючыся да Норкіна): Прывітанне размова з Пятаковым адносна таго, каб вынесці хімікаў са строю на выхадзе вайны.

Норкін: Было сказана зусім ясна, што трэба падрыхтаваць у момант вайны выхад абаронных аб'ектаў са строю шляхам падпаўна і ўзрыву.

Вышынскі: Ці ішла гутарка аб чалавечых афарах?

Норкін: Такога ўказання было тапа.

Вышынскі: А пакант барацьба была размова.

Норкін: Увогуле пляка адвадзі сапраўдную фармулёўку, яма яна была рока ў тым сэнсе, што няма чаго сароміцца і нікога не трэба шкадаваць.

Вышынскі: (да Пятакова): Ці былі як-небудзь звязаны члены вайтай арганізацыі з замежнымі рэведкамі?

Пятакоў: Так, былі. Трэба вярнуцца да ўстаноўк Троцкага для таго, каб было яснай. Троцкі гаварыў, што без неабходнага падтрымання з боку замежных дзяржаў урад блоку не можа ні прыбыць да ўлады, ні ўтрымацца на ўладзе. Таму гутарка ідзе аб неабходнасці адназначнага падтрымання пагаднення з найбольш агрэсіўнымі замежнымі дзяржавамі, такімі, якімі адпавядае Германія і Японія, і што ім, Троцкім, адназначна прасі ўжо зроблена.

Далей Пятакоў паказвае, што Троцкі ўказаў неадназначна неадстатковай актыўнасцю Сакольнікова ў часе вайтай перагаворы яго з прадстаўніцтвам адной замежнай дзяржавы. У выкананне директывы Троцкага Радэка таксама меў такіх сутэрны. Сакольнікову расказваў Пятакоў, што ён сацыялізавана перагаворы Троцкага з японскім урадам.

Пятакоў: У гэтай жа размове мяр вельмі многа ўвагі ўвадалі пацягну аб расшліфванні блоку. Мы тады і рашылі, што неабходна работу па звяржэнню сацыялістаў урада арганізаваць разам з членамі.

Сакольніку ўвадзі сутэрны з Томскім і Юбінаўскім ім. Ён пераваж, што Томскі выказаў сваю поўную згоду на арганізацыю ўваходжання ў блок, лічыў абсалютна неабходным арганізаваць тэрытарыяльную работу, але пачыненне працы з Рыкавым і Бухарыным, што ён і зрабіў потым — ўжо даваў адказ ад мяр тых тэм.

Вышынскі: Апрача Томскага, якія сумы з кім-небудзь з гэтай групы?

Пятакоў: Радэка меў сувязь з Бухарыным. Я быў звязан з Бухарыным да

1934 года, г. зн. да ўходу яго з партызана, а калі ён перайшоў у «Інвестыя», гэта сувязь перайшла да Радэка.

Прыклада ў пачатку снежня 1935 г. Радэка атрымаў грунтоўнае пісьмо-інструкцыю ад Троцкага. Троцкі ў гэтай директыве паставіў два варыянты аб магчымасці нашага прыходу да ўлады. Першы варыянт — гэта магчымасць прыходу да вайны, а другі варыянт — у часе вайны. Першы варыянт Троцкі праставіў у разлічанне, як ён гаворыў, канітралявана тэрытарыяльнага ўладу. Ён меў на ўвазе адначасовае ўчыненне тэрытарыяльных актў супраць Сталіна і бліжэйшых яго памочнікаў.

Другі варыянт, які быў з пункту гледжання Троцкага больш праўдападобным, гэта ваеннае паражэнне. З прычыны таго, што вайна, згодна яго слоў, пачынуцца і прытэмы і сама бліжэйшы час, вайна перш за ўсё з Германіяй, а магчымасць з Японіяй, значыць, гутарка ідзе аб тым, каб шляхам адназначнага пагаднення з урадам гэтых краін лабіраваць спрыяльныя адносіны да прыходу блоку да ўлады, а значыць, разам уступак гэтым краінам на загады дагавораных умоваў атрымаць адпаведнае падтрыманне, каб утрымацца ва ўладзе.

Вышынскі: (да Радэка): Паслухайце Радэка, ці былі атрыманы вамі ў 1935 годзе, ці некалькі разоў, ад Троцкага два пісьмы ці больш?

Радэка: Адно пісьмо ў красавіку 1934 г., другое — у снежні 1935 г.

Вышынскі: Змест іх адпавядае таму, што тут гаварыў Пятакоў?

Радэка: У асноўным — так. У першым пісьме па сутнасці гутарка ішла аб паскарэнні вайны, як жаданай умова прыходу да ўлады трацкісцкай. Другое пісьмо распавядала гэтыя, так званыя, два варыянты прыходу да ўлады. У другім пісьме гутарка ішла аб звярочце да капіталізма.

Вышынскі: Ітак, што новага вам сказаў Троцкі ў 1935 годзе?

Радэка: Новае, калі хочаце, было сфармулявана ў дастаткова выразна: трацкісцкая арганізацыя па сутнасці ператварылася ў прыватнае фашызма.

Вышынскі: Пяпер я хачу вас запаванца адносна вайтай азначынай дзейнасці ў гэтым арганізацыі тэрытарыяльных актў. У чым гэта канкрэтна выражалася?

Радэка: Перш за ўсё, гэта — арганізацыя тэрытарыяльных груп у Заходняй Сібіры і забойстваў 91х.

Вышынскі: Яшчэ для якой мэты яны арганізаваліся ў Заходняй Сібіры?

Радэка: У Заходняй Сібіры была спроба замаху на Молатава, на Украіне — на Касіора і Постышава. На Украіне былі размовы з трацкісцкімі тэрытарыяльнымі кадраў у Маскву.

Вышынскі: Для якой мэты ў Маскву пераходзілі?

Радэка: Для ўчынення тэрытарыяльных актў.

Вышынскі: Супроць кіраўнікоў партыі і ўрада: Сталіна, Молатава, Кагановіча, Варашылава, Орджанікідзе... Гутарка ішла

тарка ішла аб завуаліраванай форме тэрытарыяльных актў, якая імянавалася «непродзіянае ўкраінскім нацыянальна-буржуазным сілам у выпадку іх самазавязання».

Вышынскі: Што гэта азначае?

Радэка: Гэта азначае, што, калі трэці пасадзіць свой украінскі ўрад, трацкісцка-аіноўфскае блок гэтым не будзе прадзіянае. На сутнасці гэта азначае расчлаенне СССР.

Паступны пункт пагаднення дэталічыўся таго, у якой форме пачынаць атрымаць магчымасць эксплуатацыі ў СССР неабходных яму сыравінаў рэсурсаў, залатых руднікоў, нафты, марганца, лесу, ашчытаў і т. д.

Вышынскі: А пакант дыверсійных актў на выхадзе вайны?

Радэка: У выпадку вэеннага нападу дыверсійна школьнай работа, якая вядзецца трацкісцка-аіноўфскай арганізацыяй у СССР, павінна вэсціся паводле ўказанняў Троцкага, якія павінны ўважліва і наменскім генеральным штабам.

У канцы гутаркі выказаўся аб такім размова. Прыход да ўлады будзе азначаць што мы павінны значна адступіць у напрамку да капіталізма. У гэтай сувязі Троцкі гаварыў, што па сутнасці справы ў нас адна праграма з прыватна, ніякай прыватна прынялі дыверсійна-школьную праграму і лічыць, што трэба адступіць да капіталізма.

Вышынскі: Ітак, што новага вам сказаў Троцкі ў 1935 годзе?

Радэка: Новае, калі хочаце, было сфармулявана ў дастаткова выразна: трацкісцкая арганізацыя па сутнасці ператварылася ў прыватнае фашызма.

Вышынскі: Пяпер я хачу вас запаванца адносна вайтай азначынай дзейнасці ў гэтым арганізацыі тэрытарыяльных актў. У чым гэта канкрэтна выражалася?

Радэка: Перш за ўсё, гэта — арганізацыя тэрытарыяльных груп у Заходняй Сібіры і забойстваў 91х.

Вышынскі: Яшчэ для якой мэты яны арганізаваліся ў Заходняй Сібіры?

Радэка: У Заходняй Сібіры была спроба замаху на Молатава, на Украіне — на Касіора і Постышава. На Украіне былі размовы з трацкісцкімі тэрытарыяльнымі кадраў у Маскву.

Вышынскі: Для якой мэты ў Маскву пераходзілі?

Радэка: Для ўчынення тэрытарыяльных актў.

Вышынскі: Супроць кіраўнікоў партыі і ўрада: Сталіна, Молатава, Кагановіча, Варашылава, Орджанікідзе... Гутарка ішла

тарка ішла аб завуаліраванай форме тэрытарыяльных актў, якая імянавалася «непродзіянае ўкраінскім нацыянальна-буржуазным сілам у выпадку іх самазавязання».

Вышынскі: Што гэта азначае?

Радэка: Гэта азначае, што, калі трэці пасадзіць свой украінскі ўрад, трацкісцка-аіноўфскае блок гэтым не будзе прадзіянае. На сутнасці гэта азначае расчлаенне СССР.

Паступны пункт пагаднення дэталічыўся таго, у якой форме пачынаць атрымаць магчымасць эксплуатацыі ў СССР неабходных яму сыравінаў рэсурсаў, залатых руднікоў, нафты, марганца, лесу, ашчытаў і т. д.

Вышынскі: А пакант дыверсійных актў на выхадзе вайны?

Радэка: У выпадку вэеннага нападу дыверсійна школьнай работа, якая вядзецца трацкісцка-аіноўфскай арганізацыяй у СССР, павінна вэсціся паводле ўказанняў Троцкага, якія павінны ўважліва і наменскім генеральным штабам.

У канцы гутаркі выказаўся аб такім размова. Прыход да ўлады будзе азначаць што мы павінны значна адступіць у напрамку да капіталізма. У гэтай сувязі Троцкі гаварыў, што па сутнасці справы ў нас адна праграма з прыватна, ніякай прыватна прынялі дыверсійна-школьную праграму і лічыць, што трэба адступіць да капіталізма.

Вышынскі: Ітак, што новага вам сказаў Троцкі ў 1935 годзе?

Радэка: Новае, калі хочаце, было сфармулявана ў дастаткова выразна: трацкісцкая арганізацыя па сутнасці ператварылася ў прыватнае фашызма.

Вышынскі: Пяпер я хачу вас запаванца адносна вайтай азначынай дзейнасці ў гэтым арганізацыі тэрытарыяльных актў. У чым гэта канкрэтна выражалася?

Радэка: Перш за ўсё, гэта — арганізацыя тэрытарыяльных груп у Заходняй Сібіры і забойстваў 91х.

Вышынскі: Яшчэ для якой мэты яны арганізаваліся ў Заходняй Сібіры?

Радэка: У Заходняй Сібіры была спроба замаху на Молатава, на Украіне — на Касіора і Постышава. На Украіне былі размовы з трацкісцкімі тэрытарыяльнымі кадраў у Маскву.

Вышынскі: Для якой мэты ў Маскву пераходзілі?

Радэка: Для ўчынення тэрытарыяльных актў.

Вышынскі: Супроць кіраўнікоў партыі і ўрада: Сталіна, Молатава, Кагановіча, Варашылава, Орджанікідзе... Гутарка ішла

аб больш ці менш адначасовым учыненні тэрытарыяльных актў. Троцкі на гэтым асабліва моцна настаў.

Вышынскі: Гутарка ішла таксама і адносна Закаўказзя?

Радэка: Так. Гутарка ішла і адносна Закаўказжскіх тэрытарыяў. Сербракоў гаварыў з Мінска аб тым, каб у выпадку неабходнасці перайсці ў Маскву Закаўказжскіх трацкісцкіх тэрытарыяў.

Вышынскі: (да Сербракова): Вы папярэджвае гэта паказанне Пятакова?

Сербракоў: Так, гэта прадавівае тэрытарыяльны акт на Ежава.

Вышынскі: (да Пятакова): Хто дзейнічаў непасрэдна пад вашым кіраўніцтвам у Маскве?

Пятакоў: У Маскве непасрэдна пад ім кіраўніцтвам дзейнічала група Юліна, куды ўваходзілі Аскольдаў, Дакутаеў, Каласкоў.

Вышынскі: Што яна ставіла свай задунай?

Пятакоў: Забойства Сталіна і Кагановіча.

Вышынскі: І вы непасрэдна гэтым кіраваў?

Пятакоў: Так, непасрэдна, як член цэнтру.

Вышынскі: Яшчэ што?

Пятакоў: Затым, мяр былі вядомы тэрытарыяльныя групы, якія былі звязаны з Сакольніковым і Радэкам. Адна група Зас-Гладзіева і Тіведа, звязаная з Сакольніковым, і другая група — Прогожана, якая была звязаная з Радэкам. Апрача таго, мяр ўзвэс чам меркавалі выкарыстаць Драйперэ сілы, бо нам было вядома, што ў яго ёсць тэрытарыяльны сувязі.

Вышынскі: Вы адносна Драйперэ з кім-небудзь размаўляў?

Пятакоў: Я размаўляў з Радэкам.

Вышынскі: (да Радэка): Скажыце, была ў вас размова адносна Драйперэ?

Радэка: У ліпені 1935 года была размова. Калі мяр перш раз сабраліся пасля забойства Кірава, то ўстава пытанне аб тым, што бюрэсвава забавіць адліцы. Гэта не даць ніякага палітычнага рэзультата, а даць толькі разгром арганізацыі. Таму трэба вывесці гэта, ці ёсць сілы для сур'ёзных дзейнасці, ці няма гэтых сіл.

Вышынскі: Так я вас разумею: мала забіць таварыша Кірава, а трэба яшчэ забіць іныхх?

Радэка: Або трэба адмовіцца ад тэрору, або прыступіць да сур'ёзных арганізацыі масавых тэрытарыяльных актў, што паставіла-б пытанне аб набліжэнні да ўлады.

Вышынскі: Больш пільнаў у мяне яма. Я прашу выказаць для дошты сведку Бухарцова.

Допыт сведкі Бухарцова

Старшыняўчы т. Удэрх (зварачаючыся да сведкі Бухарцова): Вы — Бухарцов, Дамітрый Наўлаў?

Бухарцов: Так.

Старшыняўчы: Ваша пасада ў ашчытні час і запаванца?

Бухарцов: Кареспандант «Інвестыі» ў Берліне.

Старшыняўчы: Вы выкалічаны ў якасці сведкі па справе Пятакова, Радэка і іншых. Вы абавязавесце даваць правільныя паказанні.

Тав. Вышынскі, пакалік сведка Бухарцова выкалічаны па вайтай просьбе, калі дазваляе пільнаў.

Вышынскі: Сведка Бухарцова, вы знаеце з Радэкам?

Бухарцов: Я знаею з ім, прыклада, з 1924 года.

Вышынскі: Вы знаеце таксама і з Пятаковым?

Бухарцов: З Пятаковым я знаёміўся ў 1935 годзе.

Далей сведка Бухарцова паказвае, як ён арганізаваў сутэрны Пятакова з даверанай асобай Л. Троцкага Густава Штырнера і як пры дапамозе Штырнера Пятакоў сутэрны ў Осла з Л. Троцкім.

Вышынскі: (да Бухарцова): Ям вядома, злучыў Штырнер зостаў папарту? Ахуле ён дастаў самлету? Як гэта так лёгка ў Германіі зрабіць?

Бухарцов: Калі я размаўляў са Штырнерам, я яму загаў пытанне, як ён дастане папарту. Штырнер сказаў: не паважыцца, я гэту справу арганізаў. У мяне ёсць сувязі ў Берліне.

Вышынскі: Які сувязі?

Бухарцов: Ён мяне не сказаў якіх. Я ўваў сабе, што гэта такіх сувязі, у такіх колах, якіх могуць гэты зрабіць.

Вышынскі: Які гэты колі?

Бухарцов: Германскія ўрадавыя чыноўнікі.

Вышынскі: Дзея чого вы прымаў ўваў у гэтай аперачы?

Бухарцов: Я быў членам трацкісцкай арганізацыі.

Аб'яўдзяцца перапынак да 11 гадзіні раніцы 24 студзеня. (БЭТА).

Ранішняе пасяджэнне 24 студзеня

Допыт падсуднага Радэка

З паказанняў Радэка выслыдаецца, што ў першы ён вярнуўся двуручнікам і ў хуткім часе пачаў зварот з сямлі аднавіў свае трацкісцкія сувязі і па к'рэных пільнаўх палітыкі прадэкаў прытрымлівацца трацкісцкіх поглядаў.

Вышынскі: З кім з трацкісцкаў вы заходзілі сувязі?

Радэка: Я быў звязан дзружбаў з Мючкоўскім, быў звязан старой дзружбаў з І. Н. Смірновым, звязан з Драйперам, з яго бліжэйшым памочнікам Гаўсціным, не гаворачы ўжо аб мяр старых асабістых прыяцелях, з якімі я быў звязан, — з Пятаковым, Прэбражэўскім, Смітлай, Сербракоўскім.

Вышынскі: Гэта было ў 1930-31 годзе?

Радэка: Так, гэта было ў 1930 і ў 1931 годзе. Ужо тады, у 1931 г., я пераходзіў са сямлі супраўдэна кулітант, служачы заступнікам і стаў, такім чынам, аднастараваем вяржых пратэтарату сіл.

Вышынскі: Калі вы даведзліся аб існаванні і дзейнасці аб'яднанага цэнтру?

Радэка: Я даведзліся аб узнікненні яго ў лістападзе 1932 года.

Вышынскі: Ад каго?

Радэка: Перш за ўсё аб тым, што рыхтуецца, я даведзліся з пачынаў Троцкага да мяне ў лютым — сакавіку 1932 года. Аб самым фашыі ўзнікнення арганізацыі я даведзліся ад Мрачоўскага ў лістападзе 1932 года.

Вышынскі: Што-ж Троцкі вам тады сказаў?

Радэка: Троцкі, прыкладна, гаварыў: «Вы павінны ўлічыць вольнае напіраўна пераходу і разумець, што няма ў нас вэацэнтру, што барацьба ўвайшла ў новы фазіс і што

ПРАЦЭС АНТЫСОВЕЦКАГА ТРАЦКІСЦКАГА ЦЭНТРА

Ранішняе пасяджэнне 24 студзеня ПРАЦЯГ ДОПЫТУ ПАДСУДНАГА РАДЭНА

Уладзі, то што ён называў банарытскай уладай. А для нас было ясна, што гэта ёсць фашызм без уласнага фінансаванага капітала, які служыць чужою фінансавою капіталам.

Вышынскі: Чацверта ўмова?
Радэ: Чацверта — раздзел краіны. Германія намерае аддаць Украіну; Прымор'е і Прыамур'е — Японіі.

Вышынскі: Наконт якіх-небудзь іншых вітанійных уступак гаварылася там?

Радэ: Так, былі паглыблены тры рэспонсы, аб якіх я ўжо гаварыў. Уплата кантрыбуцыі ў выглядзе расцігнутых на доўгія гады паставак харчовых прадуктаў, сыравіны і тлущаў. Затым — сплатату ён сказаў гэта без лібы, а пасля больш ясна — вядомы прапант забеспячэння пераможнымі краінамі іх уладу ў савецкім імперыі. Усё гэта разам азначала поўнае забаволенне краіны.

Вышынскі: Аб сахалінскай нафце ішла гутарка?

Радэ: Наконт Японіі гаварылася — треба не толькі даць ёй сахалінскую нафту, але забеспячыць яе нафтай на выпадкі вайны са Злучанымі Штатамі Амерыкі. Указвалася на неабходнасць не рабіць ніякіх пераходаў да забаволення Кітая японскім імперыялізмам.

Вышынскі: А наконт прыдунайскіх краін?

Радэ: Аб прыдунайскіх і Балканскіх краінах Троцкі ў пісьме гаварыў, што ідзе эканамічнае вяртання фашызма, і мы не павінны ні чым перашкаджаць гэтаму факту. Справа ішла, зразумела, аб спячненні ўсіх нашых адносін з Чэхаславакіяй, якія былі абароны для гэтай краіны.

Вышынскі: У гэтым пісьме змяшчаліся ўказанні аб неабходнасці раскірвання і актывізацыі школьнікаў, тэарэтычнай, дыверсійнай дзейнасці?

Радэ: Гэта дзейнасць уявлялася з усяй праграмай, і на яе ўказвалася, як на адну з самых важных рычагоў прыходу да ўлады, у сувязі з вайной гаварылася аб неабходнасці разлажэння трацкісцкай арміі.

Вышынскі: А наконт абароннай прамісловасці не гаварылася?

Радэ: Гаварылася спецыяльна. Дыверсійная дзейнасць трацкістаў у ваеннай прамісловасці павінна быць узгоднена з тымі партыямі, з якімі ўставае заключыць пагадненне, г. зн. са штабамі адпаведных замежных дзяржаў.

Вышынскі: Ці не было гутаркі адносна чыгуначнага транспарту?

Радэ: Для транспарту не магло быць выключэння.

Вышынскі: Дзяржаўны абнаваўца вывясляе адносіны пацуднага да пісьма Троцкага ў снежні 1935 года і дырэктыў, прысвоеных Пятаковым ад Троцкага.

Вышынскі: Пятакоў гаварыў вам аб сваёй паслуды ў Осло?
Радэ: Пасада Пятакова была рэзультатам нашай працы. Мы прышлі да пераконання, што я павінен скарыстаць дзяржаўнае ў імя тэарэтычнае заапрашэнне для пасады ў Осло а дакладна студэнцтва. Калі-б Пятакоў не меў камуністычнай я, маючы гэты дазвол, пахаў-бы з гэтым дакладам у Осло, каб, безумоўна, пачаць Троцкага.

Вышынскі: Так што намяталася ваша пасада за граніцу?
Радэ: Так, я намятаў пачаць працу ў Осло.

Вячэрняе пасяджэнне 24 студзеня Допыт сведкі Рома

Суд пераходзіць да допыту сведкі Рома, быўшага карэспандэнта савецкага друку за граніцай і даўняшняга асабістага друга Радэка.

Вышынскі: Вы былі ў Жэневе?
Ром: Так, я быў карэспандэнтам ТАСС у Жэневе з 1930 г. па 1934 г.

Вышынскі: У Жэневе вам прыходзілася сустракацца з Радэкам?
Ром: Так, вясной 1932 года. Калі Радэка прыхаў у Жэневу, я перадаў яму пісьмо Троцкага, якое атрымаў ад Седова незадоўга перад тым у Парыжы.

Вышынскі: Што-ж вам паведаміў Радэка аб гэтым пісьме?
Ром: Што яно змяшчае дырэктыўу аб аб'яднанні з з'яўшчымі, аб пераходзе трацкісцкага метада барацьбы супроць кіраўніцтва ВКП(б), у першую жарту супроць Сталіна і Варашылава.

Далей сведка Ром кажае, што ўвосень 1932 года, будучы ў Маскве, ён атрымаў ад Радэка пісьмо да Троцкага, якое прамавае праз Берлін паслаць па рэспубліканскай лінійцы Седова пісьмо Троцкаму, якое атрымаў ад Седова незадоўга перад тым у Парыжы.

Вышынскі: Калі была ваша наступная сустрэча з Седовым?
Ром: У ліпені 1933 года, у Парыжы. Седоў сказаў, што хоча наладзіць мне сустрэчу з Троцкім. Пра некалькі дзён ён сустракаўся з Троцкім, і мы адправіліся ў Вугорскі лес, дзе сустракаліся з Троцкім.

Вышынскі: Для чаго-ж Троцкі сустраўся з вамі?
Ром: Каб пацвердзіць вусна тры ўказанні, якія я ў пісьме вёз у Маскву. Указанні мелі пачаць з пытання аб стварэнні партыі пад назвай «Правыя», што пераходзіць гэтай кіраванню ў Вугорскі лес, дзе сустракаліся з Троцкім.

Вышынскі: Для чаго-ж Троцкі сустраўся з вамі?
Ром: Каб пацвердзіць вусна тры ўказанні, якія я ў пісьме вёз у Маскву. Указанні мелі пачаць з пытання аб стварэнні партыі пад назвай «Правыя», што пераходзіць гэтай кіраванню ў Вугорскі лес, дзе сустракаліся з Троцкім.

Радэ: Ці мая, ці Пятакова, і гэта было ў той момант, які для нас усіх унутрана азначаў: прышлі да бар'ера.

Вышынскі: Выглядзіце лепш?
Радэ: Такі выгляд рэстаўрацыя капіталаў у абстаноўцы 1935 года. Проста — казавалі жыццём, для прыгожых вачэй Троцкага — краіна павінна вяртацца да капіталізму. Калі я гэта чуў, я адчуваў гэта як дом вар'ятаў. І, нарэшце, неапаважыліся: раптай стала пытанне так, што мы б'ёмся за ўладу таму, што мы пераконаны, што зможам вярнуць забаволенне краіны. Напер мы павінны былі за тое, каб тут панаваў ізмешаны капітал, які нас прыбраў з рук рашай, чым дасць нам уладу. Дырэктыва Троцкага аб угадненні шкідніцтва з амерыканскімі коламі азначала, што ў нашу арганізацыю ўключаецца рэзёрва амерыканскіх дзяржаў.

Вышынскі: Вы перасталі быць у малейшай меры гаспадарымі сваіх крокаў?
Радэ: Першы ход гэта было існае ў ПК партыі зрабіць заяву, назваць усіх асоб. Я на гэта не пайшоў. Не я пайшоў у ДПУ, а за мной прышло ДПУ.

Вышынскі: А гэта красомоўні!
Радэ: Аджэ сумны.

Вышынскі: У 1934 годзе вы былі за паражэнне?
Радэ: Я лічыў паражэнне немінучым.

Вышынскі: У 1934 годзе вы лічылі паражэнне немінучым. У сілу чаго?
Радэ: Лічыў, што краіна не адолее абараняцца.

Вышынскі: Значыць, вы лічылі, што яна слабая?
Радэ: Так.

Вышынскі: Значыць, выходзячы з маркумай слабасці краіны, вы прымаі паражэнне?
Радэ: Лічыў немінучым, прынаў.

Вышынскі: А ў 1935 годзе бачылі, што краіна моцная, і гэта не апраўдаваўся?
Радэ: Што паражэнне не неапраўдаваўся, а што яно не было, што гэта не рэальная праграма, таму я быў супроць праграмы, якая базіруюцца на рэальных асновах.

Вышынскі: Вы гаварылі, што такая настанова ўважала, якая была хана Троцкім у снежні 1935 года ў размове з Пятаковым і пісьме, азначала прапанову аб атрыманні рэзэрваў.
Радэ: Так.

Вышынскі: Вы прызнаеце, што факт гутаркі з палам у лістападзе 1934 г. гэта ёсць зрада Радэка?
Радэ: Я ўсведоміў гэта ў момант размовы і кваліфікую гэта цвёрда, як і тады.

Вышынскі: Як зраду?
Радэ: Так.

Вышынскі: Чым можа даказаць, што сапраўды пасля атрымаў у снежні 1935 года пісьма ад Троцкага і пасля размовы з Пятаковым вы не прынялі тых умоваў, якія давалі і бэагаворачна да таго прымаі? Есць у вас такія факты?
Радэ: Яма.

Вышынскі: У мяне пытанні больш няма.
Радэ: Абяваюцца перапынак да 6 гадзін вечара. (БЕЛТА).

мая сустрэча з Седовым была ў красавіку 1934 года ў Парыжы. Я яго, напэваў, што ў хуткім часе буду названы ў Амерыку, так што па частым сувязі дамаганні не амагу. Ён аб гэтым папашкаваў і затым, даведзшыся, што я праз кароткі час еду ў Маскву, прасіў мяне прысвоіць ад Радэка падрабаны даклад — аб становішчы спраў, аб рабоце ўсёй арганізацыі.

Вышынскі: Вы выканалі злучэнне?
Ром: Так, выканаў. Я перадаў Радэку гэта дараўненне, і ў маі 1934 года, перад маім ад'ездам у Амерыку, ён мне ўручыў пісьмо, зноў-такі запраўнае ў кнігу. Пісьмо, паводле яго слоў, змяшчала падрабаныя спавяданні як з'яўчаюцца, так і перадаваўшага цэнтру аб разгортванні партыі і дыверсійнай работы. Гэта пісьмо я перадаў у Парыжы Седоўу.

Вышынскі: Да чаго зводзіліся вашы размовы з Седовым адносна вашага намячэння ў Амерыку?
Ром: Седоў сказаў мне, што ў сувязі з майш пасадак у Амерыку ёсць адна праблема Троцкага: у выпадку, калі будзе што-небудзь пкавае ў галіне савецка-амерыканскіх адносін — яго інфармацыя. Калі я запытаўся, чаму гэта так пікала, Седоў сказаў мне: «Вам вядома, што наша ўстаноўка — на прыход да ўлады праз паражэнне Савецкага Саюза ў вайне. Канкрэтна гутарка можа існа толькі аб вайне Германіі і Японіі супроць Саюза. Паколькі японцы ў сваіх раёнах, актывістаў і т. п. будучы, натуральна, удзельнічаюць у існае становішча савецка-амерыканскіх адносін, яны прадстаўляюць сабой цікавасць».

Вышынскі: Для чаго?
Ром: Для Троцкага.

Допыт падсуднага Сакольнікава

Вышынскі: Раскажыце, калі ласка, правы адносіны да аб'яднанага трацкісцка-зінюфскага тэарэтычнага цэнтру.

Сакольнікаў: Мне быў вядомы сляд аб'яднанага цэнтру, быў вядомы тэарэтычны ўстаноўка, было вядома, што яшчэ ўвосень 1932 г. аб'яднаны цэнтр налічваў падрыхтоўку тэарэтычных актывістаў у Сталіна і Кірова. Было вядома, што Бакаеў дараўнава работа па сканцэнтраванню ўсіх сувязей з тэарэтычнымі групамі аб'яднанага цэнтру. Было вядома, што маскоўскія тэарэтычныя групы пазначаліся Райгоўскай. Мая работа ў паралельным цэнтры пачалася летам 1935 года. Да гэтага яна выражалася ў выкананні дараўнава адносна перадаваў у адным іншым тэарэтычным працэнтру, у пачатку 1934 года Каменеву паводле мяне, што дамаганні працэнтру адной краіны можа з'яўчаюцца да мяне з запавястаннем аб пацвердженні таго, што перагаворы, якія вядуцца Троцкім за граніцай, вядуцца не ад сваёй уласнай асобы, а што за Троцкім сапраўды стаяць арганізацыя, працэнтрумоў якой ён і з'яўляецца.

Вышынскі: Такае пытанне было звернута да вас?
Сакольнікаў: Так, у сярэдзіне красавіка 1934 года, пасля сканчэння адной з афіцыйных гутарак з працэнтрумоў адной краіны, з якім я часта сустракаўся на сваіх службовых абавязках. Размова адбылася пасля сканчэння афіцыйнай гутаркі, калі перадачыкі вышлі ў судзілішчы. У той час, калі я прываў свайго суб'едакца к выхаду, ён запытаў мяне, ці вядома мне, што Троцкі зварнуўся з некаторымі прапановамі да яго ўрада. Я павярнуў, што мне гэта вядома. Ён запытаў далей — ці з'яўляюцца гэтыя прапановы сур'ёзнымі? Я павярнуў і адказаў: «Я запытаў мяне — ці з'яўляецца гэта майш асабістай думкай? Я сказаў, што гэта не толькі мая думка, што гэта думка і майш прыналежыць».

Вышынскі: Вы перадавалі каму-небудзь аб гэтай сваёй гутарцы з працэнтрумоў зямельных дзяржаў?
Сакольнікаў: Аб гэтай гутарцы я прымаў, прама размаўляў з Радэкам, а потым з Пятаковым. У ліпені 1935 года Радэка мне паведаміў, што Троцкі выказаў незадавальненне, што я выказаў гэта дараўненне фармальна, я павярнуў паўнамоцтва, але не пацвердзіў прапановы па сутнасці, не абаравіў іх, не агітаваў за іх.

Летам 1935 года, праз некалькі месяцаў пасля арышту зінюфскай і часткі трацкістаў, я ведаючы, што я вылучаю ў паралельны цэнтр, лічыў, што я абавязан звязацца з яго членамі. Я звярнуўся спачатку да Радэка, Пятакі, якія мы абмяркоўвалі з Радэкам, былі пытанні выканавання тэарэтычных устаноўак і п'ятанні арганізацыйнага парадку ў гэтай сувязі. Затым мы абмяркоўвалі і некаторыя праграмныя пытанні.

Вышынскі: Якія, напрыклад?
Сакольнікаў: Праграмныя пытанні ў сувязі са зменай міжнароднай абстаноўкі. Мне вядома было аб перагаворах, якія вядуцца членамі аб'яднанага цэнтру з правымі.

Вышынскі: З кім перагаворы?
Сакольнікаў: Я ведаю, што Каменевых вядуцца перагаворы з Бухарыным і Рыкавым, ведаю, што Зінюф і іншы хвосці, зараз не паматаю, вяду перагаворы з Томскім і Угладзавым.

У гэтых перагаворах была ўстаноўлена адпаведнасць і асноўных праграмных пытанняў, і агульнае тактычнае ўстаноўка, у прыватнасці, прыняцце тэарэтычнага спосабу барацьбы. Але праблема не ўвайшла ў блуз. Яны запыталі, што будучы згодны з усім, яны хочучы захаван сваю асобную арганізацыю, сёва цэнтральную групу і падтрымліваць толькі кантакт з аб'яднанным цэнтрам.

Што датычыцца праграмных Устаноўак, то яшчэ ў 1932 годзе гаварылася, што і трацкісты, і зінюфцы, і правыя сходзіліся ў асноўным на праграму, якая рапай характарызаваўся як праграма прахв. Гэта — так званая руйніцкая платформа, яна ў значнай меры выражала існае галы, агульнае ўсім тром групам праграмныя ўстаноўкі яшчэ ў 1932 годзе.

Вышынскі: Вы з Пятаковым гаварылі пасля таго, як ён вярнуўся з за граніцай?
Сакольнікаў: Так. Гэта было ў студзені 1936 г. Пятакоў паведаміў мне аб тым, што Троцкі вёў перагаворы з Радэкам. У Радэка для перадачы праз Седова пісьмо Троцкаму, запраўнае зноў-такі ў перадаць нямецкай кіраванні.

Пісьмо гэта я перадаў Седоўу ў Парыжы ў лістападзе 1933 года. Наступнай

размовы з Седовым адносна вашага намячэння ў Амерыку?
Ром: Седоў сказаў мне, што ў сувязі з майш пасадак у Амерыку ёсць адна праблема Троцкага: у выпадку, калі будзе што-небудзь пкавае ў галіне савецка-амерыканскіх адносін — яго інфармацыя. Калі я запытаўся, чаму гэта так пікала, Седоў сказаў мне: «Вам вядома, што наша ўстаноўка — на прыход да ўлады праз паражэнне Савецкага Саюза ў вайне. Канкрэтна гутарка можа існа толькі аб вайне Германіі і Японіі супроць Саюза. Паколькі японцы ў сваіх раёнах, актывістаў і т. п. будучы, натуральна, удзельнічаюць у існае становішча савецка-амерыканскіх адносін, яны прадстаўляюць сабой цікавасць».

Вышынскі: Для чаго?
Ром: Для Троцкага.

Вышынскі: Да чаго зводзіліся вашы размовы з Седовым адносна вашага намячэння ў Амерыку?
Ром: Седоў сказаў мне, што ў сувязі з майш пасадак у Амерыку ёсць адна праблема Троцкага: у выпадку, калі будзе што-небудзь пкавае ў галіне савецка-амерыканскіх адносін — яго інфармацыя. Калі я запытаўся, чаму гэта так пікала, Седоў сказаў мне: «Вам вядома, што наша ўстаноўка — на прыход да ўлады праз паражэнне Савецкага Саюза ў вайне. Канкрэтна гутарка можа існа толькі аб вайне Германіі і Японіі супроць Саюза. Паколькі японцы ў сваіх раёнах, актывістаў і т. п. будучы, натуральна, удзельнічаюць у існае становішча савецка-амерыканскіх адносін, яны прадстаўляюць сабой цікавасць».

Вышынскі: Для чаго?
Ром: Для Троцкага.

Вышынскі: Вы перасталі быць у малейшай меры гаспадарымі сваіх крокаў?
Радэ: Першы ход гэта было існае ў ПК партыі зрабіць заяву, назваць усіх асоб. Я на гэта не пайшоў. Не я пайшоў у ДПУ, а за мной прышло ДПУ.

Вышынскі: А гэта красомоўні!
Радэ: Аджэ сумны.

Вышынскі: У 1934 годзе вы былі за паражэнне?
Радэ: Я лічыў паражэнне немінучым.

Вышынскі: У 1934 годзе вы лічылі паражэнне немінучым. У сілу чаго?
Радэ: Лічыў, што краіна не адолее абараняцца.

Вышынскі: Значыць, вы лічылі, што яна слабая?
Радэ: Так.

Вышынскі: Значыць, выходзячы з маркумай слабасці краіны, вы прымаі паражэнне?
Радэ: Лічыў немінучым, прынаў.

Вышынскі: А ў 1935 годзе бачылі, што краіна моцная, і гэта не апраўдаваўся?
Радэ: Што паражэнне не неапраўдаваўся, а што яно не было, што гэта не рэальная праграма, таму я быў супроць праграмы, якая базіруюцца на рэальных асновах.

Вышынскі: Вы гаварылі, што такая настанова ўважала, якая была хана Троцкім у снежні 1935 года ў размове з Пятаковым і пісьме, азначала прапанову аб атрыманні рэзэрваў.
Радэ: Так.

Вышынскі: Вы прызнаеце, што факт гутаркі з палам у лістападзе 1934 г. гэта ёсць зрада Радэка?
Радэ: Я ўсведоміў гэта ў момант размовы і кваліфікую гэта цвёрда, як і тады.

Вышынскі: Як зраду?
Радэ: Так.

Вышынскі: Чым можа даказаць, што сапраўды пасля атрымаў у снежні 1935 года пісьма ад Троцкага і пасля размовы з Пятаковым вы не прынялі тых умоваў, якія давалі і бэагаворачна да таго прымаі? Есць у вас такія факты?
Радэ: Яма.

Вышынскі: У мяне пытанні больш няма.
Радэ: Абяваюцца перапынак да 6 гадзін вечара. (БЕЛТА).

Допыт падсуднага Серэбракова

Вышынскі: Калі вы аднавілі сваю антысавецкую дзейнасць?

Серэбракоў: Увосень 1932 года. Да мяне зайшоў Мрачкоўскі і інфармаваў мяне аб стварэнні трацкісцка-зінюфскага блока, паводле склад гэтага цэнтру, і тут жа паведаміў, што цэнтр рыхуе пз выпадку свайго правалу высунуць запасыны цэнтр.

Вышынскі: Як вы аднесліся да гэтай прапановы?
Серэбракоў: Для мяне яна не была нечаканасцю. Я хопі і адшоў ад кантрале рэвалюцыйнай дзейнасці трацкістаў, але ўсё-тэні ў мяне астатнія кантрале рэвалюцыйнай дзейнасці, не глядзячы на пачату запавы ў 1929 г.

Вышынскі: Калі вы пачалі заяву ў 1929 г., вы ў сапраўднасці астываліся трацкістам?
Серэбракоў: Так, унутрана аставаўся трацкістам.

Далей падсудны Серэбракоў паказвае, як ён сустраўся ў Гаграх з Пятаковым, узяў на себе кіраванне школьнікай работай на транспарце і кіраванне закупкаў трацкісцкай тэарэтычнай арганізацыйнай групы.

Вышынскі: На каго-ж?
Сакольнікаў: Гаворачы без усякага змяшчэння, треба сказаць, што мы разлічвалі, што можам абанеріцца на элементы савецкай буржуазіі.

Вышынскі: На каго-ж, на астаткі кулака?
Сакольнікаў: Так. Блок павінен быў прывесці к таму, што гэты астаткі павінны былі расшырыцца.

Вышынскі: Праз якія этапы ляжаў ваш шлях да ўлады, па шляху ўдзялення?
Сакольнікаў: Шлях да ўлады ляжаў праз наступнае аднаўленне капіталістычных элементаў, які-б вышліся і, у вядомай меры, змяшчалі элементы сацыялістычнасці.

Вышынскі: А адносна агрэсараў?
Сакольнікаў: Мы імаі на пагадненне з імі, якое-б прывяло к таму, што ў ходзе вайны і ў рэзультате паражэння СССР урад блока мог-бы аказацца па ўладае.

Вышынскі: Вы казалі, што вы выхадзілі з неабходнасці зварнуцца на вядомыя сацыяльныя сілы насельніцтва. Вы назвалі кулака як аперу блока. Правільна гэта фармулёўка?
Сакольнікаў: Так, як такую сілу, як атрамліваючы ад урада блока пачыны выхадзі, будзе запікаўлена ў захаванні ўлады гэтага блока.

Вышынскі: Апрача гэтага, на якія іншыя элементы вы разлічвалі? Ці разлічвалі блок у сваёй барацьбе абмежавана толькі сваімі ўласнымі сіламі, ці ён меў на ўвазе аб'яднаць і іншыя антысавецкія элементы ў краіне?
Сакольнікаў: Пасуенна, гэта вышлі з той эканамічнай палітыкі, якую намячаву блок. Натуральна, калі блок меркаваў прадастаўленне канспірацыйнага капітала, азначу ў ароду асобных зааваў зямельнаму капіталізму, меркаваў, ва ўсіх выпадку ў пачату, частковы рух катасоў, то, вядома, што гэта стварала не толькі прамыя элементы будынага капіталізма, але і дробна-капіталістычнае асяроддзе, дробных гандлёў, дробную буржуазію, якая была-б запікаўлена ў захаванні гэтага рэжыму і падтрымлівала-б такім чынам блок.

Вышынскі: А вось у сувязі з тым, што вы гаворыце адносна сацыяльна-эканамічных плаваў: якія былі адносіны блока да палітыкі індустрыялізацыі?
Сакольнікаў: Адноўлена. Блок лічыў, што палітыка індустрыялізацыі будзе агорнута, што частка прамісловасці пачаў будзе да канспірацыі.

Вышынскі: Гэта значыць, вы хацелі адмовіцца ад палітыкі індустрыялізацыі?
Сакольнікаў: Так.

Вышынскі: А палітыка кансерватызацыі?
Сакольнікаў: Меркавалася адмовіцца ад п'япернай палітыкі кансерватызацыі, агорнуць гэту палітыку.

Вышынскі: Значыць, аднаўленне класавата пазаву грамадства?
Сакольнікаў: Аднаўленне капіталізма — гэта і ёсць аднаўленне класавата.

Старшынювачы: Пасуены Сакольнікаў, з якімі тэарэтычнымі групамі вы былі звязаны ў 1935-1936 гг.?
Сакольнікаў: У 1935 годзе да мяне прыйшоў Тівець і паведаміў, што ён звязан з тэарэтычнай групай Захса-Ладзена. Тівець пачаў указанні аб далейшай дзейнасці гэтай групы.

Старшынювачы: На каго гэта група рыхтавала амаха?
Сакольнікаў: Мне Тівець гаварыў

